

De Graaf

Ik respecteer dat de minister-president enige tijd wil hebben en ook vraagt om met betrokkenen een goede afweging te maken. Mijn vraag is of de genoemde verwachting daar nadrukkelijk een rol bij speelt.

Minister Kok: Voorzitter! Ik geef er de voorkeur aan om toch maar bij mijn eigen woorden te blijven. Ik heb gesproken over de wenselijkheid van een grondige en voortvarende nadere analyse, mede met betrekking tot nog lopende onderzoeken. Alleen al het feit dat ik spreek over "nog lopende onderzoeken", geeft aan dat ik daarbij de vraag wil betrekken welke inschattingen ten aanzien van uitkomsten en effecten van de onderzoeken zouden moeten worden gemaakt.

Voor het overige zou ik op de voorkeur van de heer De Graaf voor een bepaalde kleur niet willen ingaan. Dat zou in strijd zijn met mijn wens om niet vooruit te lopen op verdere conclusies.

De heer **Dijkstal** (VVD): Voorzitter! Er lijkt een zekere geruststelling van uit te gaan, dat iedereen die over dit onderwerp spreekt, zelf verklaart dat hij daarbij de grootst mogelijke zorgvuldigheid wil aanhouden. Zo kan het gebeuren dat de zorgvuldigheid van de een leidt tot uitspraken op de televisie terwijl het rapport nog niet beschikbaar is, en de zorgvuldigheid van de ander leidt tot het in mijn ogen vroegtijdig stellen van vragen in de Kamer. Misschien is het goed dat ik aangeef hoe dit volgens ons zorgvuldig zou moeten gebeuren. De VVD-fractie vindt het zorgvuldig om pas tot een standpunt te komen als wij het standpunt van het kabinet kennen. Verder zullen wij dan beoordelen hoe zorgvuldig het kabinet tot zijn standpunt is gekomen. Daarvoor moeten naar mijn oordeel twee dingen gebeuren. Het eerste is al door de minister-president aangegeven: bestudering van de rapporten en het trekken van conclusies. Het tweede is: van de kant van de regering ordentelijk overleg en contact met degenen die hierbij betrokken zijn. Daar gaan wij ook van uit.

De **voorzitter:** Vindt de minister-

president aanleiding om dit nog nader aan de heer Dijkstal te omschrijven? Naar mij blijkt, is dat niet het geval.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! De Kamer heeft in april over de IOC-kandidatuur van prins Willem-Alexander gesproken, twee maanden nadat die bekend was gemaakt. Opvattingen hadden in dat overleg naar voren gebracht moeten worden, zeker wanneer die opvattingen afweken van die van de regering. Ik constateer dat de SP-fractie in dat overleg niet het woord heeft gevoerd, dus ik meen dat die fractie nu niet zoveel recht van spreken meer heeft.

Ik wil een vraag stellen aan de heer De Hoop Scheffer. Hoe verhoudt zijn opmerking van gisteren op de televisie, dat begin vorig jaar te snel over die kandidatuur is besloten, zich met de opvatting van oud-collega Koekkoek in dat overleg? Hij was positief over de IOC-kandidatuur van prins Willem-Alexander, en wel omdat dit goed was voor de sport en voor de ervaring die de prins zou kunnen opdoen.

Ik heb nog een vraag voor de heer De Hoop Scheffer. Meent hij dat het voor de zorgvuldige besluitvorming waarover mijn fractievoorzitter en ook de minister-president hebben gesproken, goed is dat een goed overleg met het staatshoofd en de prins plaatsvindt?

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Wat de laatste vraag betreft, merk ik op dat daarvoor nu al, wat de CDA-fractie betreft, tijd genoeg is geweest. Deze discussie, nota bene door de fractie van de PvdA aangezwengeld, is de publieke discussie. Daarin werden vragen aan anderen gesteld en dan heeft de CDA-fractie een opvatting. Als de conclusie van deze vragenronde zou zijn dat de minister-president en het kabinet hun oordeel afhankelijk maken van FBI-onderzoek en er dus van uitgaan dat het nog goed kan komen, dan is het te laat.

Het antwoord op de eerste vraag van de heer Rehwinkel luidt als volgt. Ik heb een aantal malen zelf vorig jaar in deze Kamer en ook daarbuiten uiting gegeven aan mijn

grote twijfel over de juistheid van de beslissing. Ik heb net gezegd – en de eerlijkheid gebiedt om dat te herhalen – dat de CDA-fractie er bij monde van oud-collega Koekkoek mee heeft ingestemd. Maar nu zijn er duidelijk nieuwe feiten. Als het IOC niet in opspraak was gekomen, zouden wij nu niet dit debat hebben gehad. Als het IOC niet in opspraak was gekomen, zouden de minister-president en het kabinet nu niet voor een razend moeilijke afweging hebben gestaan, een afweging die iedere dag dat het oordeel wordt uitgesteld alleen maar moeilijker wordt.

De **voorzitter:** Ik deel aan de Kamer mede, dat de vragen van de heer Van der Steenhoven aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer bij nader inzien zijn ingetrokken.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter:** Op verzoek van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat stel ik voor, de wens uit te spreken nadere inlichtingen te ontvangen over de brief van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat inzake de voorgenomen oprichting van Weerbureau HWS BV (26328).

Het woord is aan de heer Th.A.M. Meijer.

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter! Wij hebben op 19 januari jl. een algemeen overleg gehad met de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de Wet herstructurering varkenshouderij. De CDA-fractie heeft in dat overleg aangekondigd met een motie te willen komen. Ik verzoek u dan ook op de agenda van de plenaire vergadering het vervolg van dit overleg te vermelden.

De **voorzitter:** Ik constateer, dat hiertegen geen bezwaar bestaat. Ik zal de Kamer zo snel mogelijk een voorstel doen.

Het woord is aan de heer Santi.

De heer **Santi** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! De PvdA-fractie maakt zich ernstig zorgen over de ontstane situatie op de Molukken in Indonesië. Er is al een week sprake van

Voorzitter

botsingen tussen christelijke en islamitische Molukkers. De PvdA-fractie verzoekt via u de minister van Buitenlandse Zaken de Kamer binnen twee dagen, dus deze week nog, schriftelijk te informeren over de ontstane situatie in Indonesië, en daarbij de vraag te betrekken hoe de Nederlandse ambassade in Indonesië opereert ten aanzien van de evacuatie van de aldaar verblijvende Nederlandse burgers, waaronder Nederlandse burgers van Molukse afkomst. Verder vragen wij via u de regering of zij bereid is na te gaan of noodhulp ter beschikking kan worden gesteld van de getroffen bevolking op de Molukken.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Mijn fractie ondersteunt dit verzoek. Met betrekking tot de activiteiten van de Nederlandse ambassade in verband met de evacuatie zou ik de vraagstelling iets willen uitbreiden. Graag verneem ik op welke wijze de Nederlandse ambassade in het algemeen mensen met de Nederlandse nationaliteit of afkomstig uit Nederland, bijstaat. Dan gaat het niet alleen om evacuatie, maar ook om het verblijf aldaar.

Als het gaat om noodhulp onderstreep ik dat de CDA-fractie in het verleden met betrekking tot Indonesië – dus niet alleen met betrekking tot Ambon – reeds een pleidooi heeft gehouden voor noodhulp die een bijdrage kan leveren aan het terugdringen van de spanningen.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Mevrouw de voorzitter! Ik val het verzoek van de heer Santi bij. Het eerste deel ervan wil ik nog wel graag wat verbijzonderen. Hij vroeg om een beschrijving van de situatie in de laatste tijd op Ambon. Ik zou ook graag willen vernemen wat de Indonesische autoriteiten hebben gedaan om de spanningen tussen de twee godsdienstige bevolkingsgroepen te verminderen. Ook verneem ik graag of vanuit de Nederlandse ambassade eventueel bij de Indonesische autoriteiten is geïntervenieerd om datgene te doen wat echt noodzakelijk is.

De heer **Rouvoet** (RPF): Voorzitter! Ook mijn fractie deelt de door de heer Santi uitgesproken zorg en zijn verzoek. Ook wij pleiten voor een uitbreiding van de vraagstelling naar de activiteiten van de ambassade.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Ook de fractie van de VVD sluit zich volledig aan bij het verzoek van de heer Santi en bij de aanvullende vragen van de collega's Van Middelkoop en Verhagen.

De **voorzitter**: Ik zie de heer Hoekema nu niet, maar van hem heb ik heden schriftelijke vragen over dit onderwerp onder ogen gekregen. Het lijkt mij verstandig die hieraan toe te voegen, opdat op het geheel in één keer antwoord kan worden gegeven.

Mijnheer Santi, hebt u nog behoefte aan een reactie op dit alles?

De heer **Santi** (PvdA): Neen, voorzitter, de aanvullingen zijn welkom.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Het antwoord zullen wij dan krijgen, tegelijk met dat op de schriftelijke vragen.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Reitsma.

De heer **Reitsma** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Als voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer breng ik het volgende onder uw aandacht. De commissie had besloten dat het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (25311) gereed was voor plenaire behandeling. Afgelopen dagen is echter een tweede nota van wijziging ontvangen die naar het oordeel van alle fracties zeer ingrijpend is. Een aantal fracties heeft al het signaal afgegeven het noodzakelijk te vinden over deze ingrijpende nota een nader advies van de Raad van State te vragen. Dat rechtvaardigt om deze nota van wijziging als een zelfstandig wetsvoorstel te behandelen.

Hedenmorgen heeft de vaste commissie vergaderd. Zij is tot de conclusie gekomen dat de tweede nota van wijziging niet gereed is voor plenaire behandeling. Zij verzoekt u aan de minister van VROM de vraag voor te leggen of de tweede nota van wijziging kan worden ingetrokken, opdat het desbetreffende wetsvoorstel toch vanmiddag kan worden behandeld. Indien de minister daartoe niet

bereid is, dan acht de commissie het totale wetsvoorstel niet gereed voor plenaire behandeling.

De **voorzitter**: Het treft dat de minister van VROM in deze zaal aanwezig is! Is hij in staat om direct antwoord te geven op de vraag van de heer Reitsma?

Minister **Pronk**: Mevrouw de voorzitter! Ik heb het verzoek van de voorzitter van de vaste commissie goed begrepen. Het houdt intrekking van de tweede nota van wijziging in, opdat die te zijner tijd kan worden ingediend als een nieuw wetsvoorstel. Dat lijkt mij een uitstekend voorstel, waardoor er ruimte ontstaat om het allang in behandeling zijnde wetsvoorstel gewoon vanmiddag te bespreken.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! Ik begin toch wat te twijfelen. Ik vraag mij af wat de urgentie is om deze wet nu te behandelen. De wet was rijp voor behandeling. Er kwam echter een tweede nota van wijziging.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Gent, ik onderbreek u even. Er is om half twee vanmiddag een aparte procedurevergadering geweest waarin dit is afgesproken, zo is mij gemeld door de voorzitter van de desbetreffende commissie. Ik geloof niet dat dit het moment is om daarover een nader debat te voeren.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Dat was ik ook niet van plan, mevrouw de voorzitter. Ik wil echter wel vragen waarom het niet mogelijk is om de gehele wet op een ander tijdstip te behandelen. De fractie van GroenLinks ziet het als een samenhangend geheel. Ik vind het vreemd dat de behandeling nu wordt opgeknipt. De minister is hier aanwezig. Misschien kan hij een antwoord geven.

De **voorzitter**: Nee, mevrouw Van Gent, de minister gaat niet over de regeling van werkzaamheden. Hij kan hooguit antwoord geven op aan hem gestelde vragen. En dit punt heeft te maken met het feit dat de vaste commissie besloten heeft dat het zonder die tweede nota van wijziging behandeld kan worden. Ik weet niet of u daar bij was, maar dit is, voorzover ik weet, behandeld in de vaste commissie.

Voorzitter

De heer **Reitsma** (CDA): Voorzitter! De fractie van GroenLinks was erbij en heeft ingestemd met deze procedure. Het lijkt mij duidelijk.

De **voorzitter**: Mij eveneens en mevrouw Van Gent intussen ook, neem ik aan.

Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! Het is anderhalf jaar geleden dat ik namens de fractie van GroenLinks in deze Kamer een warm pleidooi heb gehouden voor wat het groene poldermodel is gaan heten. In zijn hoedanigheid als leider van de Partij van de Arbeid heeft de minister-president daarover ook warme woorden gesproken in de verkiezingscampagne. Dat leidde ertoe dat wij in het debat over de regeringsverklaring en tijdens de algemene beschouwingen redelijk tot elkaar konden komen. De minister-president heeft toen namens het kabinet toegezegd dat daarover in het kabinet gesproken zou worden en dat er in het najaar een informatie-ronde met de betrokken organisaties zou worden gehouden. Verschillende keren is ons toegezegd dat de diverse organisaties betrokken zouden worden bij de uitwerking van het groene poldermodel. Dat heeft natuurlijk verwachtingen gecreëerd. Die verwachtingen zijn helaas niet waargemaakt.

Mevrouw de voorzitter! Het lezen van de houtskoolschets, die een heel korte, te beperkte passage bevat over dat groene poldermodel, brengt mij tot het verzoek aan u om de minister-president in een brief de vraag te laten beantwoorden, in hoeverre de toezeggingen zijn waargemaakt die in het debat over de regeringsverklaring en bij de algemene beschouwingen zijn gedaan. Ik koppel dat enigszins los van die houtskoolschets, want dat is een procedure die een langere tijd in beslag zal nemen. Er is door de minister-president een aantal toezeggingen gedaan die in ieder geval in die houtskoolschets niet worden waargemaakt. Waar blijft dat overleg? Heeft dat wel of niet tot resultaten geleid? Ik wil daarover volstrekte helderheid, omdat ik mij kan voorstellen dat dit een thema is dat breder in de Kamer speelt dan alleen maar bij onze fractie. Ik ben daarvan eigenlijk overtuigd, gezien

de discussies van de afgelopen periode.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): De nacht voorafgaande aan de dag voor het kerstrees besloten Amerika en Engeland om Irak te gaan bombarderen. De Nederlandse regering was er vrij snel bij om steun uit te spreken aan die gewelddadige actie, die niet door een meerderheid van de Veiligheidsraad werd gesteund.

Als ik de berichten mag geloven, hebben de Verenigde Staten alléén besloten bommentapijten te gaan leggen in Zuid-Irak en met name geconcentreerd rond Basra. Het is mij niet duidelijk waarom het Verenigd Koninkrijk nu niet meedoet. In ieder geval is duidelijk dat er sprake is van een Amerikaanse Alleingang.

Ik zou graag via u, mevrouw de voorzitter, het kabinet een brief willen vragen waarin aangegeven wordt hoe de Nederlandse regering aankijkt tegen de recente Amerikaanse acties en of de destijds uitgesproken steun ook geldt voor de acties van vandaag en de afgelopen drie dagen. Ik vraag dat ook met in het achterhoofd een AO dat wij op 11 februari over Irak zullen hebben. Wij kunnen het standpunt van het kabinet daarbij dan betrekken. Zo dat standpunt heel bijzonder is, sluit ik niet uit vóór die tijd een ander parlementair initiatief te nemen.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Zoals de heer Marijnissen zegt, hebben wij 11 februari een algemeen overleg. Wij kunnen dan uitvoerig van gedachten wisselen over de ontwikkelingen in Irak en het standpunt van de Nederlandse regering. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat er, gelet op de huidige ontwikkelingen, eventueel nadere informatie of een nadere standpuntbepaling van de regering komt. Ik denk zelfs dat dat nuttig is. Ik ga er vooralsnog echter van uit dat het algemeen overleg voldoende gelegenheid biedt om op alle punten discussie te voeren. Wij moeten nu

niet, daarop vooruitlopend, een plenair debat hierover afspreken.

De **voorzitter**: Dat is ook niet wat de heer Marijnissen vroeg. Dit lijkt mij een beetje om zijn vraag heen gaan.

De heer **Koenders** (PvdA): Ik wijs de heer Marijnissen erop dat ik namens mijn fractie een groot aantal vragen heb gesteld aan de minister van Buitenlandse Zaken over het Amerikaans-Engelse optreden in Irak, de rol van de Veiligheidsraad en de mogelijkheid voor Nederland om een constructieve rol te spelen in de Veiligheidsraad. Ik heb daaraan het verzoek verbonden deze vragen met spoed te beantwoorden. Misschien is het verzoek van de heer Marijnissen dus wel overbodig.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Ik deel de mening van de heer Marijnissen dat het schokkend is dat er burgerdoelen geraakt worden. Nu dit duidelijk is geworden, lijkt het mij een goede zaak dat de Nederlandse regering hier opheldering over geeft en haar licht hierop laat schijnen. Wij kunnen dit punt inderdaad goed behandelen op 11 februari.

De heer **Wilders** (VVD): Mevrouw de voorzitter! De VVD-fractie is ook geïnteresseerd in de vragen die de heer Marijnissen heeft opgeworpen. Ook is zij geïnteresseerd in de antwoorden op de vragen van de heer Koenders. Wij denken dat een en ander prima besproken kan worden tijdens het reeds geplande algemeen overleg over twee weken.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! Ik heb niet aangekondigd wederom een interpellatieverzoek te zullen indienen. Dat is vanzelfsprekend mede afhankelijk van datgene waar het kabinet mee komt. Ik ben wel buitengewoon geïnteresseerd in het standpunt van het kabinet over het vervolg van vier dagen bombarderen van Irak door de Amerikanen en de Engelsen. Ik hoor dit ook graag op zo kort mogelijke termijn.

Ik kom dan nog even op de vragen van de heer Koenders. Ik heb zelf ook een hele lijst met vragen ingediend. Deze heeft wat rondgezworven bij de griffie en bij het ministerie. Ik hoop dat die vragen inmiddels terecht zijn. Ik wacht in ieder geval nog steeds op het antwoord daarop. Ik ben natuurlijk

Voorzitter

ook zeer geïnteresseerd in het antwoord op de vragen van de heer Koenders, maar dat neemt niet weg dat ik ook graag een reactie van het kabinet wil op de punten die ik in eerste instantie genoemd heb.

De **voorzitter**: Het lijkt mij dat u voldoende steun hebt voor uw verzoek. Ik stel dan ook voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van de **politiebegroting (26200-VII)**, te weten:
- de motie-Halsema over het instellen van een commissie van toezicht voor de politiecellen (26200-VII, nr. 28).

(Zie vergadering van 15 december 1998.)

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en het CDA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Tijdens de behandeling van dit ontwerp heeft de regering de aanvaarding van deze motie ontraden. Zij is nu echter toch door de Kamer aangenomen. Daarom wil ik de regering vragen of zij overgaat tot uitvoering van de motie.

De **voorzitter**: Misschien kan minister Hermans hier antwoord op geven.

Minister **Hermans**: Voorzitter! Wij zullen de motie meenemen. De Kamer zal zo snel mogelijk horen wat wij daarmee gaan doen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, houdende aanpassingen in het systeem van selectie voor opleidingen waarvoor een toelatingsbeperking is vastgesteld (25947)**, en over:

- de motie-Hamer c.s. over een begeleidingscommissie (25947, nr. 16);

- de motie-De Vries c.s. over decentrale selectie en gewogen loting (25947, nr. 17);

- de motie-De Vries c.s. over de evaluatieperiode (25947, nr. 18).

(Zie vergadering van 20 januari 1999.)

De aanhef van artikel I, de onderdelen A t/m F, de aanhef van onderdeel G en artikel 7.57a worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Bommel (stuk nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Artikel 7.57b wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 7.57c en 7.57d worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Bommel (stuk nr. 15, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, het GPV, de RPF en de SGP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast, dat door de verworping van dit amendement het andere op stuk nr. 15 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Wijn (stuk nr. 11, 1A).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA voor dit amendement

hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast, dat door de verworping van dit amendement de andere op stuk nr. 11 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Lambrechts c.s. (stuk nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66, de VVD en het CDA voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Het eerste lid van artikel 7.57e, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Lambrechts c.s. (stuk nr. 12), wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Lambrechts c.s. (stuk nr. 8, I).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik stel vast, dat door de aanneming van dit amendement de andere op stuk nr. 8 voorkomende amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

Het tweede lid van artikel 7.57e, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Lambrechts c.s. (stuk nr. 8, I), wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Hamer/Lambrechts (stuk nr. 13) tot invoeging van een nieuw derde lid.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, het GPV, de RPF en de SGP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Het derde en vierde lid van artikel 7.57e worden zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde artikel 7.57e wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 7.57f, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Lambrechts c.s. (stuk